

Tècniques d'Investigació II
Llicenciatura en Ciències Polítiques
Facultat de Ciències Polítiques i de Sociologia

Estudis Electorals
Llicenciatura en Investigació i Tècniques de Mercat
Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials

Professor: Agustí Bosch
Correu electrònic: Agusti.bosch@uab.cat
Tutories: Dimarts de 12:30 a 13:00
Dijous de 11:00 a 13:30
Despatx: B3-171 (just a davant del Departament de Ciència Política)
Telèfon: 935812426

Objectiu de l'assignatura:

Hom pretén transmetre als alumnes quines són les tècniques quantitatives més utilitzades habitualment en la realització d'estudis del mercat electoral. Atès que aquesta assignatura és compartida per dues titulacions diferents, hom assumeix que els alumnes n'haurien d'obtenir informació diferenciada. Als alumnes de la llicenciatura de Ciències Polítiques, hom pretén transmetre'ls les especificitats metodològiques de cada una de les tècniques estadístiques convencionals. El component electoral només seria l'exemple utilitzat – però aplicable a altres camps de la Ciència Política. En canvi, als alumnes de la llicenciatura en Investigació i Tècniques de Mercat, hom pretén transmetre'ls un repertori d'estudis pràctics que componen la disciplina dels estudis electorals i que usen habitualment els investigadors d'aquest mercat.

Advertiment important:

Calen uns coneixements mínims de *Tècniques d'Investigació Quantitativa* i de *Teoria del Comportament Polític* per a poder iniciar aquest curs. Els alumnes que no estiguin en disposició d'assegurar aquests coneixements mínims abans de l'inici del curs, haurien de cursar prèviament algunes assignatures més bàsiques que ofereixen aquests coneixements.

TEMARI

Cada tema té tres components: un de substantiu, adreçat especialment als alumnes d'Estudis Electorals; un de tècnic, adreçat especialment als alumnes de Tècniques d'Investigació II; i un de gestió de dades.

1. Mapes ideològics del mercat electoral

Component substantiu	Aquest tema mostrarà com s'elaboren els mapes ideològics que utilitza el model espacial de competència electoral. En primer lloc, s'elaboraran mapes unidimensionals i després bidimensionals. Per a seguir adequadament aquest tema, cal tenir aquest model ben assimilat. Algunes pràctiques efectuades a l'assignatura de Comportament Polític poden ser d'utilitat per a aquest tema. Per tant, hom recomana de repassar-les.
Component tècnic	Les tècniques estadístiques que es treballaran seran bàsicament descriptives, per la qual cosa, cal entendre aquest tema com un recordatori de cursos més bàsics de tècniques quantitatives. S'utilitzaran freqüències, mitjanes i taules de contingència.
Gestió de dades	Les dades a utilitzar seran enquestes postelectorals del CIS. En aquest tema també aprendrem com etiquetar variables, com posar valors perduts, com recodificar variables i com agregar valors d'una variable

2. Segmentació del mercat electoral

Component substantiu	Aquest tema mostrarà com s'elaboren els estudis de segmentació socio-demogràfica de l'electorat que pretenen diferenciar les campanyes electorals adreçades a diferents col·lectius. Aquest tema també mostrarà com s'elaboren els estudis que construeixen perfils socio-demogràfics, perfils ideològics i perfils comportamentals de diferents electorats i que pretenen adequar els missatges als electorats.
Component tècnic	Les tècniques estadístiques a utilitzar seran taules de contingència en percentatges columna pels estudis de segmentació i en percentatges fila pels estudis de perfils. S'introduirà la tècnica de les taules controlades com a forma d'anàlisi trivariant per a variables categòriques.
Gestió de dades	Les dades a utilitzar seran enquestes postelectorals del CIS. En aquest tema també aprendrem a utilitzar les sintaxis d'SPSS per a fer recodificacions, recodificacions condicionals, calcular variables noves, etiquetes per a moltes variables, etc.

3. Matrius de transvasaments

Component substantiu	Aquest tema mostrarà com s'estimen les matrius de transvasaments electorals a partir del record de vot i de la intenció de vot en les enquestes preelectorals. S'analitzaran els índexs de fidelitat i l'impacte electoral de l'abstenció. També s'estudiarà la utilització de les matrius de transvasaments en l'assignació d'indecisos en les enquestes preelectorals.
Component tècnic	Les tècniques estadístiques a utilitzar seran les taules de contingència en percentatges columna i en valors absoluts.
Gestió de dades	Les dades a utilitzar seran enquestes preelectorals del CIS. Aquest tema mostrarà com es poden ponderar les enquestes preelectorals i com es calculen els coeficients de ponderació. També aprendrem com segmentar arxius i seleccionar casos.

4. Estudis sobre l'efecte edat

Component substantiu	Pendent de programa del convidat
Component tècnic	Les tècniques estadístiques a utilitzar seran les taules de contingència, l'anàlisi de les cohorts i les taules en diagonal.
Gestió de dades	

5. Estimacions ecològiques de transvasaments

Component substantiu	Aquest tema mostrarà com es poden estimar els transvasaments de vot entre partits sense necessitat – com feia el tema 3 – de recórrer a les enquestes, sinó senzillament a partir dels resultats electorals oficials. També s'estimarà l'impacte electoral de l'abstenció, com es feia llavors.
Component tècnic	Les tècniques estadístiques a utilitzar seran la correlació i la regressió simple, amb especial èmfasi en l'elaboració de gràfics de dispersió i en l'estimació dels coeficients de regressió "b".
Gestió de dades	Les dades a utilitzar seran resultats electorals oficials recollits a nivell de secció electoral, la qual cosa suposa un endinsament en l'apassionant món de les dades ecològiques. En aquest tema aprendrem a fondre arxius de dades tot afegint variables noves a un arxiu preexistent (i si queda temps, també agregant-hi casos).

6. Verificacions de l'impacte electoral d'algunes variables

Component substantiu	En l'exploració dels resultats electorals és habitual atribuir-ne les causes a algunes variables contextuais. Aquest tema mostrarà com es pot verificar estadísticament si aquestes conjectures són certes; és a dir, si algunes variables efectivament varen influir en el comportament dels electors o no.
Component tècnic	Les tècniques estadístiques a utilitzar seran regressió múltiple i regressió per blocs recursius. S'hi introduiran variables de control per a detectar relacions espúries.
Gestió de dades	Les dades a utilitzar seran enquestes postelectorals del CIS i del CSES. En aquest tema aprendrem a crear variables d'interacció.

7. Funcions de popularitat

Component substantiu	Les funcions de popularitat són models estadístics que relacionen l'evolució de la popularitat d'un govern (habitualment mesurada a través de la intenció de vot) amb l'evolució de magnituds macroeconòmiques i de percepció subjectiva de l'economia. En aquest tema aprendrem a calcular aquests models estadístics; particularment a estimar la contribució que cada variable fa a la popularitat governamental.
Component tècnic	Les tècniques estadístiques a utilitzar seran sèries temporals multivariants amb especial atenció a l'estimació dels coeficients de regressió, diferenciacions, retards temporals i, si el temps ho permet, a les regressions rodants i les regressions recursives. Es farà una breu incursió a la metodologia de Hendry.
Gestió de dades	Les dades a utilitzar seran dades macroeconòmiques de l'INE, índexs de clima econòmic a més de les sèries polítiques del CIS. En aquest tema també aprendrem a importar bases de dades en format no SPSS i a computar variables amb format de dates.

8. Estimació de la participació electoral

Component substantiu	Aquest tema mostrarà com estimar la probabilitat que un elector acabi votant en unes determinades eleccions.
Component tècnic	La tècnica estadística a utilitzar serà la regressió logística binària.
Gestió de dades	Les dades a utilitzar seran enquestes preelectorals del CIS.

9. Estudis multivariants d'assignació d'indecisos

Component substantiu	El tema 3 mostrava com – a partir del record de vot dels electors – es podia fer una estimació de vot dels indecisos. Aquest tema aprofundeix en la qüestió de l'estimació de vot dels indecisos però ho fa a partir d'una estratègia multivariant. A partir de diverses variables, s'estima la probabilitat de vot dels indecisos a cada un dels partits.
Component tècnic	La tècnica estadística a utilitzar serà la regressió logística multinomial o el seu equivalent, l'anàlisi discriminant.
Gestió de dades	Les dades a utilitzar seran enquestes preelectorals del CIS.

10. Tipologies de municipis per a la segmentació de campanyes electorals

Component substantiu	Les campanyes electorals es poden diferenciar territorialment, de manera que a municipis molt diferents se'ls adrexi missatges diferenciats. Aquest tema mostrarà com es poden constituir grups diferents de municipis a partir de la seva història electoral o de les seves característiques socio-econòmiques, de manera que cada un d'aquests grups puguin ser objecte de campanyes diferenciades.
Component tècnic	La tècnica estadística a utilitzar serà l'anàlisi de conglomerats.
Gestió de dades	Les dades a utilitzar seran resultats electorals oficials recollits a nivell de municipi o de districte municipal, així com algunes de les seves característiques socio-econòmiques. També aprendrem a transformar dades que apareixen en un format de base de dades a un format de matriu de dades.

11. Determinació dels eixos de competició electoral

Component substantiu	En el tema 1 s'ha mostrat com es pot fer una mapa ideològic del mercat electoral si es coneixen clarament les dimensions ideològiques que caracteritzen a l'electorat. Aquest tema mostra un procediment per a conèixer aquestes dimensions ideològiques, el eixos sobre els quals els partits competeixen en busca de vots.
Component tècnic	La tècnica estadística a utilitzar serà l'anàlisi factorial, una tècnica multivariant que permet agafar un gran nombre de variables (per exemple, preguntes sobre valors polítics d'una enquesta) i extreure'n unes poques dimensions latents.
Gestió de dades	Les dades a utilitzar provindran d'una enquesta sobre valors polítics realitzada per l'Institut de Ciències Polítiques i Socials.

12. Estudis de geografia electoral

Component substantiu	Aquest tema mostrarà alguns estudis electorals fets a partir de mapes i de variables de base territorial.
Component tècnic	Les tècniques a utilitzar seran les pròpies dels programes de realització de mapes, en particular els de l'ArcView. (+ virgueria dels de la UPC?)
Gestió de dades	Les dades a utilitzar seran resultats electorals oficials recollits a diferents nivells d'agregació. També aprendrem a crear un codi INE per a cada un dels casos estudiats.

13. Estudis sobre sistemes electorals

Component substantiu	Aquest tema abordarà els estudis de simulació de resultats electorals. Aquests estudis són de tipus contrafactual ja que es plantegen quins resultats haurien ocorregut si les condicions (per exemple, la legislació electorals) haguessin estat diferents.
Component tècnic	Aprendrem a utilitzar els simuladors electorals en les seves diverses versions.
Gestió de dades	Les dades a utilitzar seran resultats electorals oficials recollits a diferents nivells d'agregació.

Altres temes de gestió de dades:

Passar de vàries variables 'esmentat-no esmentat' a una variable rating (ex: enquesta L'Escaleta 2006, variables 16 i 17).

Respostes múltiples

Avaluació

A la majoria de les sessions es plantejaran uns exercicis que l'alumne podrà resoldre a partir de les explicacions de classe i de la bibliografia recomanada. L'alumne triarà quatre d'aquests exercicis, els resoldrà i els lliurarà al professor per a la seva avaluació. La nota final serà la mitjana de la nota obtinguda als quatre exercicis.